

Uchwała nr XVII/154/2013
Rady Gminy Lipinki Łużyckie
z dnia 16 kwietnia 2013 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lipinki Łużyckie na
lata 2013 - 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Gminy Lipinki Łużyckie uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lipinki Łużyckie na lata 2013 - 2019, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipinki Łużyckie i Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipinkach Łużyckich.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Irena Lech

Załącznik nr 1
do uchwały nr XVII/154/2013
Rady Gminy Lipinki Łużyckie
z dnia 16 kwietnia 2013 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013 – 2019

I. Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzice czy opiekunowie powinni być wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywiają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodziny ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy sklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości.

Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Przepis art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej „ustawą”, zawierający ustawową definicję przemocy, określa ją jako „(...) jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Zgodnie z w.w ustawą przez członka rodziny należy rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 §11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Ustawodawca uznając wagę zagrożeń będących następstwem stosowania przemocy w rodzinie naruszającej podstawowe prawa człowieka, a więc prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, uznaje za konieczne podniesienie skuteczności jej przeciwdziałania, w związku z czym poddaje ustawowej regulacji poprzez określenie:

- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Intencją ustawodawcy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy jako mechanizmu skoordynowanych działań na rzecz ofiar przemocy i jej sprawców w ich miejscu zamieszkania lub przebywania. Takie postrzeganie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nakłada na gminę obowiązek skonstruowania programu, który będzie źródłem wskazań dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania temu problemowi.

II. Charakterystyka przemocy

1. Rodzaje, typy przemocy w rodzinie

Rozpoznanie przemocy, określenie jej rodzaju bywa utrudnione z uwagi na często występujące silne uzależnienie ofiary od sprawcy. Przemoc stosowana w rodzinie występuje w kilku rodzajach. Najczęściej rozpoznawanymi są przemoc fizyczna oraz psychiczna, chociaż coraz częściej ma miejsce ujawnianie pozostałych trzech jej rodzajów, tj. przemocy seksualnej, ekonomicznej oraz zaniedbania.

Przemoc fizyczna i psychiczna (emocjonalna) są w istotny sposób ze sobą związane, oparte są bowiem na potrzebie kontroli i dominacji. Epizody przemocy fizycznej mogą być rzadkie, za to formy przemocy emocjonalnej na ogół zdarzają się częściej. Aczkolwiek nie można stwierdzić, że istnieje gradacja od przemocy emocjonalnej do fizycznej; pierwsza nie musi prowadzić nieodwołalnie do drugiej, to jednak przemoc fizyczną można również uznać za przemoc emocjonalną. Na uderzenie wszyscy reagujemy poczuciem upokorzenia i urazy, a więc jest to nie tylko ból fizyczny. Atakowi fizycznemu zaś towarzyszą prawie zawsze wyzwiska, wulgaryzmy, określenia poniżające czyli przemoc psychiczna, która pozwala sprawcy na utrzymanie pełnej kontroli nad ofiarą.

Przemoc występująca w rodzinie może być poddana analizie również w oparciu o typ sprawcy, i tak:

- 1) sprawcami są dorośli – przemoc wobec partnerki(a), przemoc wobec dziecka;
- 2) sprawcami są dzieci – przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa;
- 3) sprawcami mogą być dorośli i dzieci – przemoc wobec osób w podeszłym wieku.

2. Skutki przemocy

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

III. Analiza Procedury „Niebieskiej Karty” w 2012 roku

Tabela nr 1 Procedura Niebieskiej Karty Realizowana Przez Zespół Interdyscyplinarny w Lipinkach Łuż.

Liczba spotkań zespołu w 2012r.	Zespół Interdyscyplinarny stan na koniec 2012r.					
	Liczba procedur wg stanu na koniec 2012r			Prowadzonych w oparciu o indywidualny plan pomocy dla osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie	Liczba podjętych w 2012r. przez zespół procedur	Liczba zakończonych pozytywnie procedur w 2012r.
	Powołanie grup roboczych do realizacji procedury	Trwających	Zakończonych w 2012r			
1	2	3	4	5	6	7
4	28	4	20	18	24	20

Procedura „Niebieskiej karty” CD

Liczba rodzin/ osób w stosunku do których podjęto interwencję w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie w roku 2012	Liczba założonych „Niebieskich kart- A w roku 2012	Liczba Niebieskich kart przekazanych do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2012	W tym przekazanych do zespołu w terminie nie później niż 7 dni od dnia wszczęcia procedury w roku 2012
1	2	3	4
23	24	24	23

Procedura „Niebieskiej Karty” CD.

Liczba wypełnionych „Niebieskich kart – A” przez poszczególne podmioty					Liczba wypełnionych formularzy	
Pomoc społeczna	Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Policja	Oświata	Ochrona Zdrowia	„Niebieskiej Karty – C”	„Niebieskiej Karty – D”
1	2	3	4	5	6	7
6	0	16	2	0	18	16

W 2012r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 24 „Niebieskie Karty”.

Powoływano 28 razy grupę roboczą. Najwięcej Niebieskich Kart zostało założonych przez Policję oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. W 23 rodzinach podjęto interwencję. W tym w trzech przypadkach skierowano sprawę do Prokuratury Rejonowej w Żarach. Sprawy dotyczyły psychicznego i fizycznego znęcania się nad dziećmi.

Prawomocnym Wyrokiem Sądu Rejonowego w Żarach, czterech sprawców przemocy zostało skazanych na karę pozbawienia wolności. 1 osoba została skazana na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i oddaniem pod dozór kuratora sądowego.

W czterech przypadkach Zespół Interdyscyplinarny wystąpił z wnioskiem do GKRPA o skierowanie domniemych sprawców przemocy na leczenie odwykowe. Dwóch sprawców przemocy podjęło dobrowolnie terapię alkoholową.

Ponadto w 2012 roku podjęto następujące działania :

- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i bytowych,
- opracowanie planu pomocy rodzinie i jego realizacja,
- systematyczne wizyty domowe pracowników socjalnych, dzielnicowego i przewodniczącej ZI,
- pomoc radcy Prawnego OPS,
- wsparcie psychologiczne,
- wsparcie materialne,
- skierowanie jednego wniosku do Sądu Rejonowego w Żarach o umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej,
- rozmowy motywujące do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione.

IV. Cele programu

1. Cel główny programu

Tworzenie warunków sprzyjających eliminowaniu przemocy z życia rodzinnego. Koordynowanie działań wszystkich już istniejących lub tworzących się w przyszłości podmiotów, które z mocy prawa lub inicjatywy własnej podejmują pracę na rzecz profilaktyki przemocy w rodzinie, pomocy na rzecz jej ofiar oraz reedukację społeczną sprawców przemocy.

2. Cele szczegółowe

1. Tworzenie bazy danych o rozmiarach przemocy w rodzinie w oparciu o sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zajmującymi się nią.
2. Rozwój współpracy warunkującej powstanie lokalnego, spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie systematycznych działań profilaktycznych skierowanych do różnych grup wiekowych społeczności, uświadamiających istotę przemocy, formy jej występowania, zagrożenia będące następstwem jej stosowania, dla prawidłowego funkcjonowania rodziny
4. Zapewnienie odpowiedniej pomocy dla ofiar dotkniętych przemocą.
5. Inicjowanie działań w odniesieniu do sprawców przemocy, aby ich readaptacja społeczna mogła być odczuwalną korzyścią dla życia społecznego.

V. Mocne strony i zagrożenia dla realizacji wskazanych celów

1. Mocne strony

1. Zasoby ludzkie o wysokich kwalifikacjach i określonych kompetencjach.
2. Gotowość do wspólnych działań.
3. Możliwość wykorzystania wsparcia lokalnych władz.

2. Słabe strony

1. Niskie zaangażowanie lokalnej społeczności w sygnalizowaniu zagrożenia lub występowania przemocy w rodzinie.
2. Brak możliwości szybkiego i trwałego rozwiązania rozpoznanego problemu przemocy z uwagi na:
 - nieistniejącą bazę tymczasowych miejsc noclegowych,
 - brak prawnego zabezpieczenia całodobowej działalności pracowników socjalnych, uprawnionych do zabierania dzieci, ofiar przemocy, gdy ich zdrowiu lub życiu zagraża niebezpieczeństwo.
3. Brak koordynatora wszelkich bieżących działań i monitoringu przejawów przemocy w rodzinie.

VI. Zadania zabezpieczające osiągnięcie zakładanych celów

ad. 1:

- 1) tworzenie jednolitego rejestru przypadków przemocy domowej, której występowanie zostało zidentyfikowane na terenie Gminy Lipinki Łużyckie.

ad. 2:

- 1) powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z zasadami powoływania i odwoływania jego członków, określonymi w odrębnej uchwale Rady Gminy Lipinki Łużyckie.
- 2) koordynowanie pracy Zespołu łącznie z organizowaniem jej w Grupach roboczych dla działań wobec stwierdzonych indywidualnych przypadków przemocy.

ad. 3:

- 1) publikowanie za pośrednictwem mediów lokalnych materiałów dotyczących przemocy, aby tą drogą oddziaływać na podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na wszelkie przejawy przemocy w rodzinie;
- 2) realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży w tematyce przeciwdziałania przemocy;
- 3) organizowanie form aktywnego spędzania czasu dzieci i młodzieży promujących życie bez przemocy;
- 4) rozbudowa i modernizacja infrastruktury terenów rekreacyjnych umożliwiającą rodzinom wspólne spędzanie czasu;
- 5) podejmowanie działań promujących wartości życia rodzinnego bez przemocy.

ad. 4:

- 1) umożliwienie ofiarom przemocy skorzystania z szerokiej pomocy i wsparcia ze strony poradnictwa m.in. prawnego, psychologicznego, medycznego, pedagogicznego;
- 2) podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy poprzez:
 - izolowanie sprawców przemocy we wszelkich dopuszczalnych prawem formach,
 - zapewnienie ofiarom przemocy bezpiecznego schronienia;
- 3) w przypadkach koniecznych wspieranie ofiar przemocy w rozwiązywaniu problemów istotnych dla ich funkcjonowania;
- 4) skierowanie do kompleksowej terapii ofiar przemocy.

ad. 5:

- 1) Kierowanie sprawców przemocy na terapię

VII. Źródła finansowania.

Źródłem finansowania zadań Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie będą środki finansowe z budżetu Gminy oraz środki pozyskiwane z innych źródeł.